

نشست علمی «خاورمیانه پسا داعش» در تاریخ چهاردهم اسفند ماه ۱۳۹۶ با حضور جمعی از اساتید و دانشجویان و به همت مرکز مطالعات راهبردی خلیج فارس و انجمن علمی بخش علوم سیاسی، در سالن آمفی تاتر دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه شیراز برگزار شد.

در ابتدای این نشست، دکتر احسان یاری رئیس مرکز مطالعات راهبردی خلیج فارس، به عنوان مدیر جلسه مقدمه ای در مورد موضوع نشست و هدف از برگزاری آن را بیان نمود.

وی ضمن تاکید بر اهمیت و جایگاه منطقه خاورمیانه در رقابت قدرت جهانی، تبیین علمی تحولات منطقه و شناسایی پیامدها و آثار آن را برای ترسیم چشم انداز آتی خاورمیانه ضروری دانست و عنوان داشت: داعش به عنوان یکی از پدیده ها و چالش های اساسی سال های اخیر منطقه، هرچند که اکنون با شکست مواجه شده، اما تاثیرگذاری غیرقابل انکاری را بر اندیشه و عمل ژئوپلیتیکی در درون و بیرون منطقه بر جای گذاشته و همچنان ضرورت پرداختن به ابعاد آن احساس می شود.

در ادامه دکتر حسن احمدیان، عضو هیئت علمی دانشکده مطالعات جهان دانشگاه تهران به ایراد سخنرانی پرداخت.

وی ضمن یک بررسی تاریخی، عامل اصلی بحران های اخیر در خاورمیانه را دولت ملی شکننده و عدم شکل گیری دولت ملی به معنی واقعی دانست که همراه با تلاش بازیگران منطقه ای و فرامنطقه ای برای گسترش حوزه نفوذ خود و ویژگی دوره گذار در نظام بین الملل وضعیت را تشدید کرد و به ناآرامی ها در منطقه انجامید.

این استاد دانشگاه، تشدید اقتدارگرایی، تشدید نظامی‌گری و تشویق برخی کشورها به انجام برخی اصلاحات را از پیامدهای این شرایط دانست.

وی عنوان کرد: وجود تنش و تداوم بحران را در منطقه همچنان شاهد خواهیم بود و زمینه افراط‌گرایی همچنان فراهم است و در نتیجه اولویت اول منطقه مولفه امنیت است.

آقای غلامرضا صفرپور، کارشناس مسایل منطقه و مدرس دانشگاه، سخنران بعدی این نشست بود.

وی مسائل منطقه را از منظر تقابل محور غربی-عبری-عربی با محور مقاومت مورد تحلیل قرار داد و عنوان داشت: محور غربی به همراه متحدان خود در منطقه جهت جلوگیری از نفوذ رو به گسترش جمهوری اسلامی ایران در منطقه به پیاده‌سازی سناریوهای مدنظر خود پرداختند و به ایجاد ناآرامی‌ها در منطقه دست زدند.

وی اظهار داشت: از آنجا که با شکست داعش محور غربی در رسیدن به اهداف خود در مدیریت مسائل منطقه ناکام مانده است، برنامه‌های دیگری را مدنظر قرار داده که پیگیری آنها در تحولات آتی منطقه تاثیرگذار است.

این کارشناس مسائل منطقه، تلاش برای تقسیم سوریه و دخالت و تاثیرگذاری بر انتخابات پیش رو در سه کشور لبنان، عراق و ایران را از جمله برنامه‌های محور غربی در پیگیری اهداف خود برشمرد.

دکتر خلیل الله سردارنیا استاد بخش علوم سیاسی دانشگاه شیراز سخنران پایانی این نشست بود.

این استاد دانشگاه شیراز، از منظر انتقادی به تحلیل مسائل منطقه پرداخت و این پرسش را مطرح کرد که اصولاً داعش و پسا داعش چیست و چه مشخصاتی دارد و اینکه در برخورد با آن و مدیریت آن چه باید کرد؟

وی ضمن پرداختن به برخی از عوامل زمینه‌ساز ناآرامی‌ها و نابسامانی‌های خاورمیانه و ظهور گروه‌هایی مانند داعش، بر اهمیت یافتن مسائل هویتی و سیاسی شدن هویت‌ها در اثر امواج جهانی شدن تاکید کرد و عنوان نمود: وارد شدن هویت به مباحث امنیت بر پیچیده‌گی‌های معمای امنیت افزوده است، هر چند که همچنان سیاست قدرت پررنگ است.

این استاد جامعه‌شناسی سیاسی اظهار داشت: عدم توجه به علل جامعه‌شناختی شکل‌گیری داعش و استمرار آنها باعث شکل‌گیری داعش‌های بعدی خواهد شد.

دکتر سردارنیا با بیان اینکه نمی‌توان نقش ترتیبات بین‌المللی را نادیده گرفت، خاطر نشان کرد: راهکار اساسی برای کنترل خشونت‌ها و ایجاد و گسترش صلح و ثبات، گسترش گفت‌وگو، صلح‌طلبی و ملزومات آن

است که این نیز ممکن نخواهد بود مگر با رویکرد پایین به بالا و شکل گیری جنبش اجتماعی فراگیر در سطوح مختلف محلی و منطقه ای و با مشارکت نخبگان فکری، فرهنگی، مذهبی و سیاسی.

در ادامه ی این نشست علمی، دیگر اساتید حاضر در جلسه به طرح نظرات خود پرداختند و قسمت انتهایی نشست به پرسش و پاسخ اختصاص یافت و سخنرانان به پرسش های حضار پاسخ دادند.

